

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Uitvoeringsprogramma VTH 2023	TELEFOONNUMMER	+31618300617
DATUM	07-02-2023	E-MAILADRES	natasja.van.de.lagemaat@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-255965938-6467	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Natasja van de Lagemaat	TEAM	MIL
		PORTEFEUILLEHOUDER	CvdK
BIJLAGE	Uitvoeringsprogramma VTH 2023		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Met deze Statenbrief informeren wij u over de voor 2023 geplande vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingsactiviteiten (VTH-taken) waarvoor de provincie Utrecht het bevoegd gezag is. Het merendeel van de uitvoeringswerkzaamheden wordt in mandaat uitgevoerd door de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. De VTH-uitvoeringswerkzaamheden bij risicovolle bedrijven hebben wij belegd bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te Zaandam. Alle vergunnings- en ontheffingsverleningstaken voor de Wet natuurbescherming en de Interim Omgevingsverordening voor de onderdelen natuur en landschap voeren wij in 2023 in eigen beheer uit (domein LLO - team VVN).

Inleiding:

Provincies zijn op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) verplicht om jaarlijks een uitvoeringsprogramma VTH vast te stellen, waarin ook de realisatiegraad (kwantitatief en kwalitatief) is verwerkt van de in 2022 bereikte VTH-resultaten. We nemen u graag mee in de afwegingen voor het programma 2023.

De invoering van de Omgevingswet vraagt om een goede raming van de inzet in 2023. Tegelijkertijd zien we dat dit voor een deel nog niet uitgekristalliseerd is. De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 was bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma nog niet bekend en⁷ maakt een optimale raming lastig.

Het programma is opgesteld met als basis de resultaten van 2022, de uitkomsten van Big-8-sessies tussen provincie en RUD Utrecht en de inzichten van nu. De BIG-8 cyclus is een landelijk gangbaar model om, aan de hand van procescriteria, de samenhang tussen beleid en uitvoering bij vergunningverlening, toezicht en handhaving te borgen.

De afspraak is gemaakt om in april 2023 nog eens kritisch te kijken naar de planning en de gevraagde inzet. Rond die tijd wordt daarom met de beleidsmedewerkers, opdrachtgeversunit en de uitvoerders gekeken of de nu

vastgelegde ureninzet in het Uitvoeringsprogramma met eventuele nieuwe inzichten al dan niet aangescherpt moet worden.

In grote lijnen komt het Uitvoeringsprogramma VTH 2023 overeen met het programma in 2022. Waar mogelijk en nodig zijn binnen de verschillende taakvelden verschuivingen gedaan om tegemoet te komen aan nieuwe eisen vanuit het beleid en/of wensen vanuit de uitvoering.

We vragen PS kennis te nemen van deze brief, de gemaakte keuzes ten aanzien van de prioritering in de uitvoering in 2023 en het Uitvoeringsprogramma VTH 2023.

Toelichting:

Omgevingswet

We hebben in 2022 al een goede stap gezet in de voorbereiding en krijgen met het uitstel tijd om de werkprocessen, afspraken en overdracht taken verder te optimaliseren. We zijn er nog niet en zullen ook na invoering nog tegen diverse uitvoeringsvraagstukken aanlopen. In 2023 gaan we daarom verder met de voorbereiding van de Omgevingswet. Hiervoor is een apart budget binnen de DVO gereserveerd. In afstemming met de RUD wordt een lijst met voorbereidingsactiviteiten geactualiseerd en waar nodig in tijd geprioriteerd.

Wet milieubeheer/Wabo

In 2023 zal, met het oog op de Omgevingswet en diverse wettelijke ontwikkelingen op het gebied van afval, energie en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), het actualisatieprogramma voor de provinciale bedrijven uitgevoerd worden. De voorbereidingen voor dit programma zijn in 2022 uitgevoerd. Op basis van dit programma zullen alle vergunningen de komende jaren (indien nodig) geactualiseerd worden.

Eind 2022 is een vervolgstap gezet in de inventarisatie naar aanwezigheid van ZZS bij de bedrijven waar de provincie het bevoegde gezag is. Gezien de complexiteit van dit vraagstuk zal dit doorlopen tot in 2023. Hier vindt ook landelijke afstemming plaats over de complexiteit van ZZS bij afvalbedrijven.

Bodem

Met de invoering van de Omgevingswet verschuift het bevoegde gezag van de provincie naar de gemeenten. De regionale afspraken over deze verschuiving worden begin 2023 afgerond. We kijken gezamenlijk naar de effecten van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 voor de implementatie van deze afspraken. Het betekent in ieder geval dat in het programma is uitgegaan van de uitvoering van de bodemtaken in 2023 onder bevoegdheid van de provincie. Na overdracht van de taken zal gestart worden met de afbouw van de provinciale opdracht van deze bodemtaken.

Water

De provincie geeft op basis van de Waterwet uitvoering aan kwantitatief grondwaterbeheer en is wettelijk verantwoordelijk voor grondwateronttrekkingen voor open bodemenergiesystemen, drinkwatervoorzieningen en industriële doeleinden (onttrekkingen >150.000 m3 per jaar).

Bij vergunningverlening worden de aanvragen voor bodemenergiesystemen steeds complexer, waardoor er veel tijd nodig is voor het vooroverleg. Ook is het aantal informatieve vragen de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. Er is in het programma uitgegaan van een lichte stijging van het aantal te verwachten vergunningaanvragen, als gevolg van de energietransitie en door hoge gasprijzen bodemenergie een gunstig alternatief is. Er is gekozen om voor 2023 extra uren in te zetten op dit taakveld. De uren worden verkregen doordat op andere taakvelden minder uren nodig zijn.

Natuur

Bij houtopstanden constateren we dat er blijvend meer toezicht nodig is. Vanuit nog bestaand budget worden daarom voor 2023 wederom extra uren opgevoerd.

Voor de diverse natuurtaken wordt sinds 2022 gewerkt aan toezichtsplannen (Japanse Duizendknoop, Pre SMP, weidevogels), op basis waarvan de prioritering, uitvoering en afspraken tussen provincie en RUD worden vastgelegd. Ook in 2023 zullen er weer enkele toezichtsplannen worden opgesteld.

Provinciale ambities

Op diverse 'nieuwe' beleidsvelden ontwikkelt de provincie ambities. Jaarlijks wordt in de Big8-sessies besproken op welke wijze deze nieuwe taken leiden tot een verandering in de aanpak van de vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provinciale taken

Zo is energietoezicht en het actualiseren van vergunningvoorschriften op het gebied van energie meegenomen in de taken. Ook wordt bekeken op welke wijze we met de instrumenten VTH de thema's circulaire economie en ZZS kunnen oppakken. Wij gaan onderzoeken hoe via de vergunningverlening afvalpreventie- en grondstoffenonderzoek aan ontwikkelingen meegegeven kunnen worden. We willen ook investeren in kennis in circulaire economie en de samenwerking tussen partijen bevorderen. Wat ZZS betreft, geldt voor alle bedrijven in Nederland de minimalisatieverplichting van ZZS-luchtemissies. In 2023 gaan we onderzoeken wat nodig is om deze taak goed uit te voeren. Het gaat in elk geval om advisering op Vermijdings- en Reductieprogramma's (VPR's) en actualisatie van vergunningen. We sluiten verder aan bij de aanpak die in IPO-verband wordt ontwikkeld.

Stikstof

Voor Stikstof staat er in 2023 veel op de agenda. Naast de gebiedsplannen zal ook de uitvoering voor vergunningverlening en toezicht & handhaving veel aandacht hebben. In 2023 zal daarom een handelingskader Toezicht en Handhaving Stikstof worden opgesteld. Dit wordt in afstemming met andere provincies, RUD en provincie gedaan.

De RUD zet (middels aanvullende opdrachten) de ondersteuning van het programmateam Stikstof voort en verricht data-analyses en gebied specifieke analyses van opgaves rondom het stikstof dossier.

Daarnaast is er een grote inzet van de juristen van de RUD op het taakveld, met name door de ingediende handhavingverzoeken en de te verwachten uitspraken in lopende dossiers. Het op te stellen handelingskader is daarmee van groot belang voor de uitvoering van toezicht en handhaving komend jaar.

De Stikstof-opgave zal ook leiden tot een veel grotere personele inzet van provincie en RUD, zowel op vergunningverlening als toezicht en handhaving en bijbehorende juridische expertise.

Monitoring

In 2023 wordt een nieuwe set monitoringsindicatoren opgesteld, die aansluit bij de doelen uit de beleidskaders en de vastgestelde Uitvoerings- en Handhavingstrategie. Hierin anticiperen we op de Omgevingswet. Deze indicatoren worden verwerkt in de rapportages van de RUD en bieden houvast voor bijstelling van de opdracht voor 2024.

Samenwerking ODRU

In 2021 is een overeenkomst gesloten tussen de RUD en de ODRU om zo samenwerking beter te borgen. Met het oog op de verschuiving van de bodemtaken is deze samenwerking nodig om kwaliteit en kennis te verankeren. Ook op het gebied van energietoezicht wordt de samenwerking opgezocht. Deze samenwerking biedt kansen om op meer taakvelden elkaar te versterken en biedt kansen op efficiency en kwaliteitswinst in de uitvoering van de taken.

Financiële consequenties:

Het Uitvoeringsprogramma VTH wordt gedekt uit verschillende begrotingsposten (3.4.8 en 2.2.1). Er is onvoldoende dekking in de huidige begrotingsposten voor het Uitvoeringsprogramma VTH 2023.

Dit wordt veroorzaakt door enkele ontwikkelingen. Hieronder worden deze ontwikkelingen toegelicht.

CAO stijging

Zowel de RUD Utrecht alsook de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied hebben als gevolg van een stijging van de CAO hun uurtarieven verhoogd. Deze verhoging was in 2022 voorzien en meegenomen in de provinciale begroting 2023. Dit heeft geleid tot het opnemen van een post prijscompensatie van €300.000 in de provinciale begroting. Deze post is voldoende voor dekking van de aangekondigde verhoging van de uurtarieven.

Daarnaast is door de ODNZKG aangekondigd dat de reeds verwerkte tariefstijging niet toereikend is in verband met de CAO stijging. In de eerste begrotingswijziging van ODNZKG van 2023 zal een aanpassing van het tarief worden opgenomen. Na besluitvorming zal dit uurtarief met terugwerkende kracht worden aangeboden. Dit betekent dat in de loop van 2023 ook de kosten van ODNZKG nog fors zullen stijgen. Eerste indicatie is dat dit

tussen de €60.000 en €100.000 stijging zou kunnen betekenen voor de provincie Utrecht. We zullen deze kostenstijging meenemen in de Zomernota 2023 en Kaderbrief 2024.

Uitstel Omgevingswet

Eind 2022 zijn we wederom geconfronteerd met het uitstel van de Omgevingswet. Dit heeft een fors effect op de opdracht aan de RUD Utrecht. Immers, met de invoering van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag van deze bodemtaken van provincie naar gemeenten. In de provinciale begroting was reeds geanticipeerd op de afnemende opdracht en het budget verlaagd.

Door het uitstel blijft de provincie ook in 2023 het bevoegde gezag voor de Wet Bodembescherming. De opdracht voor de uitvoering blijft daarmee in 2023 gelijk aan 2022.

In de begroting 2023 van de RUD Utrecht was voorgesorteerd op de afname van de opdracht van de provincie en de toename van de opdracht voor bodemtaken door gemeenten. Op het moment van vaststellen van deze begroting was nog sprake van een invoeringsdatum van 1-1-2023.

De financiering van de RUD Utrecht bestaat uit betaling van een percentage van de vaste kosten op basis van percentage eigenaarschap en betaling van variabele kosten op basis van de omvang van de opdracht. Door het uitstel van de Omgevingswet veranderde er verschillende zaken:

- De totaalopdracht 2023 verandert niet. De omvang van de bodemtaken is gelijk van 2022
- De opdracht van gemeenten voor bodemtaken wordt kleiner dan begroot.
- Het percentage eigenaarschap van de provincie wordt groter doordat onze relatieve opdracht wederom >50% van het geheel aan opdracht is. Hierdoor stijgt ook onze vaste bijdrage.

Het uitstel van de Omgevingswet leidt daarmee tot een gelijkblijvende opdracht aan de RUD Utrecht voor wat betreft het aantal uren. (74.871 uren in 2022 en 74.871 uren in 2023). De kosten zijn echter wel hoger door het hogere uurtarief.

De opdracht aan ODNZKG is enigszins bijgesteld als gevolg van een aantal nieuwe bedrijven die onder het BRZO/RIE 4 regime vallen en de stijging van het uurtarief. De provincie is verplicht deze taken onder te brengen bij de ODNZKG.

In de Zomernota 2023 zal vanuit de Algemene Middelen een extra budget ad € 549.000 vrijgemaakt worden om deze kosten voor bodemtaken/uitstel Omgevingswet te dekken. Voor de begroting 2024, 2025 en 2026 betekent dit eveneens een bijstelling, immers de afname van de opdracht bodemtaken verloopt in een trager tempo dan voorzien in de eerdere meerjarenraming. Dit zal meegenomen worden in de Kaderbrief 2024. Ook zullen de tariefstijgingen leiden tot een structurele kostenstijging voor de uitvoering van de VTH taken.

Vervolprocedure / voortgang:

De RUD Utrecht en de interprovinciale Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zullen het Jaarprogramma VTH 2023 uitvoeren per 1 januari 2023

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen